తప్పు చేసాను

రిక్కుండి వేణుగోపాలరావు

ప్రమోషన్ మీద ఆ వూరు వెళ్ళడం అదే మొదటిసారి. మా ఆఫీసువాళ్ళు అంతకు ముందే ఇల్లు చూసివుంచడంతో నాకేం ఇబ్బంది ఉండదనుకుంటూనే వస్తున్నాను. బండితో స్టేషన్నుంచి.బండిని తోలే వెంకన్నే నా ఆఫీసుకు వచ్చాను. ఈ విషయం రైలు దిగగానే ఆఫీసువాళ్ళు చెప్పారు. కంకరరోడ్డు మీద పోలేక పోలేక బండి పోతుంటె ప్రక్కలకు తలకొట్టుకోగానే, చిన్నప్పుడు కోటప్ప కొండ తిరణాలకు వెళ్ళినప్పుడు రోజులు జ్ఞాపకం వస్తున్నాయి, "బండ్లోంచి సామాను ఏమైన పడిపోద్దేమో, కాస్త కన్నేసుండండి బాబు" అంటున్న వెంకన్న మాటలు వినగానే. "ఇంకెంత దూరం.....రా!" అనే ప్రశ్న విసక ముందే "ఇంకెంతదూరం బాబూ! అదో! ఆ మలుపు తిరగ్గానే, కనిపించే చివరి ఇల్లే నండి" బండి ఆపాడు. ఇల్లు దగ్గర కొచ్చింది కాబోలు. "ఏం? ఆపావ్?" అన్నాను. "ఈ సందులోంచి బండి పోదు బాబు. ఈడ దిగండి. సామాను నే కొంటొస్త. ఇంకెంత దూరం?" సామానుదింపు తున్నాడు. బండిలోనుంచి క్రిందకు దిగాను. ఎదురుగుండా గాంధిగారి విగ్రహం కనిపించింది. పెట్టె, బెడ్డు, తలపైన పెట్టుకొని "పదండిబాబు" అన్నాడు మరచెంబు నాకందిమ్మా. అతన్నే అనుసరిస్తున్నాను. తిరగవలసిన సందు దగ్గరైంది. "బాబయ్యా ఒక్క పైసా దానం చేయుయ్యా, రెండు దినాలనుంచి కూడులేదు." దీనంగా అర్థించాడు రైటు స్తంభంక్రింద కూర్చున్న ముసలి బిచ్చగాడు. చాచిన చెయ్యి వణికి పోతోంది. అతనివైపు చూసాను. లోతుకు పోయిన్న కళ్ళు, ముడతలుపడిన ఒళ్ళు. ఒంటినిండా గుడ్డలేదు. ఉన్న కొంచెం గుడ్డ కూడ చినిగిపోయుంటె ముడులు వేసి కట్టుకున్నాడు. పెరిగి బాగా నెరిసి పోయిన గడ్డం. గుడ్లగూబలా గొంతు కూర్చున్నాడు. మోకాళ్ళు, చెవులదాకవచ్చి ఒక చేయిని భూమ్మీదుంచి, రెండోచేత్తో దారిని పోయేవాళ్ళను అడుగుతున్నాడు ధర్మం. మోకాళ్ళసందులోంచి కనిపిస్తోంది వాడి, వాడి పోయినముఖం. ఉత్త, ఎముకలగూడు తప్ప ఎక్కడా కండలే లేవు వాడి శరీరంలో...నా వైపే ఆశగా చూస్తున్నాడు, కళ్ళార్పకుండ. వాడి మాటలు కూడ తడబడుతున్నాయ్. వాణ్ణి చూడగానే ఎంతో జాలేసింది. నా

ఇంకా ఏ ఆశతో జీవిస్తున్నాడో? అప్రయత్నంగా జేబులోంచి పర్సు తీసాను. "అందుకోయే లచ్చి, అయ్యగారిస్తుండాడు" అంటుండగానే, ఆ ముసలివాడి వెనకాలే ముడుచుకొని పడుకొని వుండిన నాలుగేళ్ల పాప ముందుకొచ్చి చెయ్యి జాపింది. చినిగిపోయిన గౌను. చిందర, వందరగా అల్లుకుపోయిన జుత్తు, పాచిన పళ్లు చూస్తుంటే ఏదో బాధ అనిపించింది. పావలా చేతిలో వేయగానే, సంతోషంగా వెళ్లిపోయింది. "నీ పున్నెం బాబయ్య నీ కడుపు సల్లగుండాల" కళ్లకద్దుకొన్నాడు లచ్చి చేతిలోంచి తీసుకొంటు. ఈలోపలే వెంకన్న చాలముందుకు వెళ్లాడు సామానుతో. వెనక్కు వెనక్కు చూసుకుంటూనే, వెంకన్నను అనుసరించి ఇల్లు చేరుకున్నాను. లోపల సామాన్లుంచాడు. ఇల్లంతా ఒకసారిచూసాను. బాగుందనిపించింది. "అమ్మగా రెప్పుడొస్తారు బాబు" ప్రశ్నించాడు. "పురుడుపోసుకోడానికి పుట్టింటికెళ్లిందిరా...." అన్నాను. "ఎంతమంది బిడ్డలు బాబు?" తిరిగి ప్రశ్నించాడు. "నాలుగేళ్ల పాప" అన్నాను. సామానంత సద్దేసి "ఇంక నే ఎల్తా బాబు. మావోడికి, బండప్ప చెప్పాలి....ఇంకా సాలా పనులుండాయ్ ఇంటికాడ..... ముసుగేసుకొస్తుండాది. .." అనే వెంకన్న మాటలు సగంలో ఆపి, "మరి భోజనం" అన్నాను. దగ్గర్లోనే హొటలుండాది. తమ కిట మైతే, పొద్దున్న, రేత్రి కూడ, కారియర్ కొండొత్తాను" అన్నాడు

"సరే....అలాగే చేయ్" అనేశాను "మరి ఈ రేత్రికి భోజనం బాబుకి" ప్రశ్నించాడు.

"ఆకలిగాలేదు...ఈ వాల్టికి, అక్కర్లేదు' అన్నాను. "పొద్దున్నే పెందరాలే వత్తా బాబు" అంటూ వెళ్లిపోయాడు వెంకన్న. మళ్లీ, ఇల్లంతా కలయచూసాను. ఈసారి, మేడమీదకువెళ్లి కిటికి తెరిచాను. కొంచెం దూరంగా, ఇందాకటి గాంధిగారి విగ్రహం, లైటు స్తంభంక్రింద బిచ్చగాడు, పక్కనే పాప, రోడ్డుమీద జనం.. దూరాన సినిమా హాల్లోంచి కాబోలు సన్నగా పాట వినిపిస్తుంటే, మనస్సుకు ఆహ్లాదంగావుంది. ప్రతిరోజు, రాత్రి చల్లని వెన్నెల్లో కిటికి దగ్గర కూర్చొని, చుట్టూ చూస్తుండిపోతే కాలం, సులువుగా గడచిపోతుందనుకున్నాను.

మెల్లిగా, క్రమంగా ఇంట్లోను, ఆఫీసులో కూడ సద్దుకున్నాను. ప్రతిరోజు ఆఫీసునుంచి తిరిగొస్తు,ఆ మలుపు దగ్గర ఆగి, ఆ ముసలివానికి ఐదు పైసలిస్తుండేవాడిని. రాత్రి అవగానే మేడమీది గదిలోని చూస్తుండేవాడిని. రోజు చూస్తున్నదృశ్యాలే సినిమాలో రీళ్ళలా దొర్లిపోతున్నా, లైటు స్తంభం క్రిందున్న ముసలివాడు, పాప మాత్రం నాలో ప్రత్యేకస్థానం ఏర్పరచుకొన్నారు—పాపం ఆ ముసలివాడికి.... పాప....కూడ....తోడు....దారినిపోయే వాళ్లందరివి, చేయి చాపలేక చాపుతు అడుక్కుంటుంటె ఒక్కరు దయదలచేవారు కాదు.అతను అక్కడుండడమే, మహాపరాధంగా భావించి, చీదరించుకొని తప్పించుకు తిరిగే వాళ్లవైపే బిక్కు బిక్కుగా, ఆశగా చూస్తుండేవాడు. పాప మాత్రం పక్కనే దుమ్ములో, రాళ్లతో ఆడుకుండేది. ఒకసారి ఎవరో....ఒకామె ఆగి ముసలివాని చేతిలో కొంత డబ్బుంచి, మళ్లీ చిల్లర తీసుకొంది. ఎక్కువ వేసాననేమో! ఎందుకు తీసుకోవాలి వెనక్కు.....? ఏమో! ప్రతివాడు కూడ తందాకవస్తే అలాగనే చేస్తాడేమో....మరోసారి, ఎవరో స్నేహితులు కాబోలు, హొటల్ తో భోంచేసి ప్రక్కనే కిళ్లీకొట్లో, అరటిపళ్లు . కొని జల్సాగా తింటూ, ముసలివాడున్నవైపే వస్తుంటే సరిగ్గా ముసలివాని దగ్గరకు రాగానే ఒలచిన పండు, ఒక పొట్లం క్రింద పడిపోయాయ్. గమనించి గమనించకుండా గర్వంగా వెళ్లిపోయాడు పాపం! బిచ్చగాడు క్రిందపడి, దుమ్ముపట్టిన వాటిని అందుకోవాలనుకొని చేయిజాచబోయాడు. కదల్లేకపోయాడు. పాప ప్రక్కనలేదు. చేతికర్రతో తీసుకోవాలనుకున్నాడు. కాని ఒణికే చేతుల్తో అవి అందటంలేదు. ఈలోగా, ఒక కుక్కవచ్చి నోట కరచుకుపోయింది పకోడి పొట్లాన్ని. కుక్కను కొట్టబోయాడు. కాని చేతకాక, మోకాళ్లలో ముఖం కప్పుకొన్నాడు. ఇదంతా చూస్తున్న నాకు ఏడుపు వచ్చినంత పనైంది మానవుల్లోనె ఇంత దీనస్థితిలోవుండేవారు ఇంకా ఎందుకు జీవిస్తుంటారో అనిపించింది. అనిపించినంతమాత్రానే నేనేం చేయగలిగాను? అంతటి జాలిగుండె గనక నాకుంటే ఆ బీద వాణ్ణి ఆదుకొని, బీదరికం తీర్చేయ్యొచ్చుగా.. కాని అంతటి సహాయం మాత్రం చేయలేకపోతున్నాను.

ఒక్క సంతృప్తిమాత్రం నాకు కలిగేది. ఆఫీసునుంచి తిరిగివస్తు, ప్రతిరోజు వాడికి ఐదుపైస లందిస్తుంటే వాడు కళ్లకద్దుకొని మురిసిపోతుంటె, సంతోషపడిపోయే వాణ్ణి లోలోపలె. పొద్దున్న, సాయంత్రం క్యారియర్ లో మిగిలుండేదంతా ఆ ముసలివాడి కిచ్చిరమ్మని, వెంకన్నను పంపించేవాణి. నీళ్ళు నింపుకొనేవాడు. ఈవిధంగా ఆముసలి బిచ్చగాడంటె అవ్యక్తానుబంధం ఏర్పడిపోయింది. అతని జీవిత చరిత్ర గురించి నాకు తెలిసిందల్లా, అతనికి నా ఈడుగల ఒక కొడుకున్నాడని, అతని కూతురే లచ్చి. దురవాట్లకులోబడి కొడుకు, తనకు దక్కకుండాపోయాడట. ముసలివానిభార్య ఎప్పుడో చనిపోయింది. ఇవన్ని కూడ వెంకన్నచెప్పాడు. ఇంకా తెలుసుకోవాలనుకొన్నానేగాని, ఏం ప్రయోజనం? బాధమాత్రం ఎక్కువై పోతుందిగాని, వాడి పేదరికాన్ని శాశ్వతంగా పోగొట్టలేకపోతున్నాను. పాపం వృద్ధాప్యంలో వాడికి ఎన్ని కష్టాలు పైగా. తనమీదే ఆధారపడ్డ ఆ పసిపాప. ఇప్పటినుంచే, ఆమెకు అడుక్కోవడం అలవాటుచేస్తే, భవిష్యత్తులో ఆమె జీవితం? అసలు ఈ పరిస్థితిలో, ఇంకెన్ని రోజులు బ్రతికుంటాడు? ఆలోచించినకొద్ది పరిష్కారం కనిపించని సమస్యగానే మిగులుతుంది. రోజులుయాంత్రికంగా గడచిపోతున్నాయ్. పురుడు పోసుకోడానికి వెళ్లిన భార్య దగ్గరినుంచి, కులాసాగా ఉన్నట్లు ఉత్తరాలొస్తున్నాయ్. ఉత్తరాలు రాకపోతే ఆందోళన పడిపోతానని తెలుసు నా భార్యకు. ఆడవాళ్లకు పురుడు పోసుకోవడం అన్నది మరో జన్మతో సమానం. అదొక గండం. దానికి ఆమె మొదటి కాన్పే సాక్ష్యం. సుఖంగా వుండాలని, దేవుడికి మొక్కుకునేవాణ్ణి.

ఒకరోజు ఆఫీసులో బాగా ఎక్కువసేపు పనిచేసి, అలసిపోయి ఇంటికి తిరిగొచ్చాను. భోజనం ముగించి, మేడమీది కిటికిదగ్గర కూర్చున్నాను. ఇంకా ఫస్ట్ షో సినిమా వదల్లేదు కాబట్టి, ఆ ముసలివాడు కూడ వుండుంటాడనుకున్నాను కాని లేడు. ఏమైందో అతనికి అనిపించింది. చితికిపోయిన జీవితాలు---ఏవేవో పాడు ఆలోచన్లు. భార్య దగ్గరనుంచి రావలసిన ఉత్తరం రాలేదు. మనస్థిమితం లేక నిద్ర కూడ రాలేదు. సెకండ్ షో సినిమాకువెళ్లి, నిదిగా కూర్చొని వచ్చేద్దామనిపించింది బయలుదేరాను. తలుపుతాళంవేసి అడుగులువేసేటప్పటికి కాలిక్రింద ఏదో మెత్తగా తగిలింది—పర్సు. పాపం.. ఏ అభాగ్యుడు పోగొట్టుకొన్నాడో చేతిలో తీసుకొని అడ్రస్‌గాని, ఫొటోగాని వుందేమోనని చూసాను. లేదు. లోపల రెండు ఐదు రూపాయల నోట్లున్నాయ్. చుట్టూ కలయచూసాను. ఎవరూలేరు. ఆ పర్సు పోగొట్టుకొన్నవాడు ఎంతో బాధపడిపోతుంటాడు. వేరే వాడి కంటికే గనుక, ఈ పర

[illegible] బదులు వుంచుకొనేవాడు. కాని నే నలా చేయలేను.....ఆ పర్సును పోగొట్టుకొన్నవాళ్లకు అప్పచెప్పాలి. ఎలా? ఒకసారి సందు చివరదాకా వచ్చాను. ఎవరన్నా వెతుకుతున్నారేమోనని. లేదు. ఎవర్నైనా అడుగుదామనుకున్నాను. కాని, అబద్ధంఆడి, ఆ పర్సు తమదేనంటె— అప్రయత్నంగా లైటు స్తంభంక్రిందనున్న ముసలివాడు పసిపాప గుర్తొచ్చారు పోగొట్టుకున్నవాళ్లకు పర్సు ఇవ్వకుండా వేరేవాళ్లకు ఇచ్చేదానికంటే కూడు గుడ్డ లేక రోజురోజుకు మృత్యువుకు దగ్గరవుతున్న ఆ ముసలివాడికిచ్చేస్తే మంచిదనిపించింది.అదే నిర్ణయంతో సినిమాకు కూడ వెళ్లకుండా తిరిగి వచ్చేసాను.

యథాప్రకారం మరునాడు సాయంత్రం ఆఫీసునుంచి తిరిగొస్తూ, ముసలివాడిదగ్గర ఆగి, మామూలుగా డబ్బిచ్చేసి, "ఇదిగో.... అబ్బీ! ఈ పది రూపాయలు నీ దగ్గరుంచుకో. దీపావళి పండగ కూడ దగ్గరొస్తోంది. అబ్బికి గౌను కుట్టించి. ..నీవు కూడ చొక్కా కుట్టించుకో" అన్నాను డబ్బు అందిస్తూ.

"నా కెందుకు బాబు అంత డబ్బు?" అని తీసుకోలేదు. "ఫరవాలేదు. వుంచు. అది నాకు దార్లో దొరికింది. అదే నీ కిస్తున్నాను. పండక్కి వుంచుకో...." మళ్లీ ఇవ్వబోయాను...."మాకేటి పండగబాబు దిన దినం సావే....నిన్నంతా....కాయిలా...." దగ్గుతున్నాడు..."పాపం, ఫరవాలేదు దగ్గరుంచు" బలవంతాన ఇచ్చేసాను. కళ్లకద్దుకోబోతే, గాలికి ఎగిరిపోయింది ఒక నోటు పట్టు[illegible] కొచ్చి ఇచ్చాను. "దేవుడివి బాబు [illegible]" [illegible] కొన్నాడు. వాడి కళ్లల్లో ఎంతో [illegible] కనిపించింది. తృప్తిగా నవ్వుకున్నా[illegible]

తప్పుచేశాను

13 వ పేజీ తరువాయి

సులో. ఇన్నాళ్లకు ఒక మంచి చేసాను.

మరునటిరోజు కూడ ఆఫీసునుంచి, వస్తూ లైటు స్తంభంవైపు చూసాను దూరాన్నించి. ఈరోజు ఎంతో ఆనందంతో వుంటాడనుకొన్నాను . .ఆశ్చర్యం. అతనులేడు. తను కూర్చోడానికి అనుకూలంగా ఎత్తుగా అమర్చుకొన్న రాళ్లు కూడ లేవు. చేతి కర్ర కూడ లేదు. పాప కూడ కనిపించలేదు. వెలితిగా వుంది ఆ స్థలం. ఎందుకో మనసు ఆందోళన పడుతోంది. ఏదో కీడు శంకిస్తోంది. బరువుగా....ఇంట్లోకి వెళ్లాను. ఖాళీగావుండిపోయిన అతనిచోటే చూసుకుంటూ...... ఇంతలో వెంకన్న వచ్చాడు. "వెంకన్నా! లైటు స్తంభంక్రిందుండే ముసలివాడు, పసిపాప ఏమయ్యారో తెలుసా?" అన్నాను. "నిన్న రాత్రి చచ్చిపోయాడు బాబు. జనం అంతా అనుకుంటుంటె విన్నా"— ఆ మాటలు వినగానే హృదయాన్నంత కెలికివేసినట్లైంది "ఏమైందసలు!" ఆతురతో అడిగాను. "ఏముందిబాబు! ఆ ముసలాడికో విధవకొడుకుండాడు. రోజు కూలి, నాలి సేసుకొంటాడు. వచ్చిన డబ్బంతా తాగడానికి తగలేస్తాడు. ఇంటికే సరిగారాడు. రాక, రాక నిన్నరాత్రే బాగా తాగొచ్చేడు. గుడిసెలో ముసలాడి సేతిలో పది రూపాయలుసూసి ఎక్కడి దని గదమాయించాడు. వో దరమాత్ముడిచ్చాడన్నా ఇనక, దొంగతనం సేస్తుండావని బాగా తన్నాడు. నిషాలో. పానాలు గుప్పెట్లో పెట్టుకొని రోజులు గడుపుతున్న, ఆ ముసలాడు అటికి తట్టుకోలేక చచ్చిపోయాడు పాపం. లచ్చి ఒకటే ఏడుతోంది. ముసలాడు సావంగానే, డబ్బుచ్చుకొని పరుగెత్తాడు ఆ ఎదవ".

ఇంక వెంకన్న మాటలు వినలేకపోయాను. తల తిరిగిపోతోంది. ఆ ముసలివాణ్ణి కొడుకు చంపలేదు. నేనే చంపేసాను. పది రూపాయలిచ్చి అతన్ని నరకానికి పంపించాను. [illegible] జీవితానికి, పది రూపాయల విలువకట్టా ఆదుకోవాలనుకొని, అంతమొందించా పసిపాపకు దిక్కు లేకుండా చేసాను...గుం మీద సుత్తితో కొట్టినట్లైంది. మీద, ఆ ముసలివాడు కనిపించడనగ ఏదో ఇష్టమైన దాని పోగొట్టుకొన్నట్[illegible] పించింది......ఇంతలో పోస్టుమాన్ వచ్చా[illegible] "పోస్ట్" అంటూ...."ఎక్స్‌ప్రెస్ డెలివ[illegible] లెటర్ తో—ఆదుర్దాతో సంతకంచేసి తీ[illegible] కున్నాను. అది నా భార్య దగ్గరను[illegible] వచ్చింది. చేతులు వణకిపోతున్నాయ్. ఆం[illegible] ళనతో అంతా చదివాను. నా భార్య సుఖం ప్రసవించిందికాని, బయటపడ్డ పసికం[illegible] మాత్రం ఎప్పుడో కన్నుమూసాడు. మొదట ప్రసవించడం, చాలకష్టమైందట. బ్రతి[illegible] బయటపడుతుందనుకోలేదట. ఈ విషయ[illegible] నాకు ముందుగా తెలిపితే, ఎంతగ ఆంద[illegible] ళన పడిపోతానో అని, టెలిగ్రామ్ ఇవ్వ[illegible] దట—వెంటనే రావలసిందని మరి మ[illegible] వ్రాసింది .. ఏం చేయాలో అర్థం కాలేదు[illegible] నాభార్య గండంనుంచి బ్రతికి బయటప[illegible] నందుకు సంతోషపడ్డాను. వెళ్లి ఆమెన పల్కరించాలి. నా నాలుగేళ్ల పాపను చూడాలి నా పాప గుర్తు రాగానే లైటు స్తంభ[illegible] క్రింద ముసలివాడితోవుండే పాప లచ్చి కూడ కళ్లల్లో మెదిలింది. గిర్రున నీళ్లుతిరిగాయ్. ఒక్క క్షణం ఆలోచించాను—"వెంకన్నా! నా సామాన్లన్నీ . .సర్దెయ్! వెంటనే వూరికి వెళ్లిపోవాలి" అన్నాను—"బాబు...!" వెంకన్న ఆశ్చర్యంగా ప్రశ్నించాడు. "ఔను. వెళ్లిపోవాలి....అంతేకాదు. ఆ ముసలివాడితో పాపను కూడ నా వెంట తీసుకెడతాను...." అన్నాను. "ఏంది బాబు నీవనేది...?" మళ్లీ అడిగాడు. ..నన్ను ఆపాలని వాడి ఉద్దేశం... "ఔన్రా! బహుశ ఇంక తిరిగి ఈ వూరు రానేమో...." అన్నాను..."మీ ఇష్టంబాబు. నేను ఏం చెప్పను..." సామాను సర్దేస్తున్నాడు... అంతరాళంలో నేచేస్తున్న పని మంచిదని హృదయం ఘోషించింది. నాకు ఇప్పుడు ఇద్దరు పిల్లలు. బాధ్యత పెరిగింది. పసిపాప లచ్చితో బయలుదేరాను.

ఈనాటికి కూడ ఎక్కడున్నా గాంధిగారి విగ్రహం, సందు చివరన లైటు స్తంభం, బిచ్చం అడుక్కొనే ముసలివాడు, పసిపాపను చూస్తుంటె ఆనాటి నా అనుభవం [illegible]